

[Transcript] 5:59 / Máme přepisovat knihy klasických autorů?

Dneska si se nikdo nepřišel se zvukem, který změní vřdbům na 40 let a přesto jednešný den s celovým ječným.

Jen u tým mobilu už totiž od teď data nikdy nikomu nedojdou.

Rozhodnutí vydavatele knih Britského spisovatele Roald Adála upravit texty jeho děl pro děti rozpoutalo debatu o hranicích zásahu do tvorby slavných autorů.

Nakladatelství Puffin Box se rozhodlo, že z celosvětově populárních knih, jako jsou Karlík a továr na načokoládu Matilda, nebo Obr Dobr, zmizí výrazy, které mohou někteří čtenáři vnímat jako urážlivé.

Učasti veřejnosti vzbudila správa nevoli.

Učasti obavy z manipulace textu bez svolení autora nebo dokonce z cenzury.

Vydavatel se nakonec potlakemboužlivé debaty rozhodl zveřejnit znovu i původní znění autorových knih.

Otázky ale zůstávají. Je namístě mluvit o cenzuře, retušování historie nebo přílišném obrušování hran, jak tvrdí kritici, nebo jsou upravit knih běžné a pomáhají zpřístupnit literaturu širokému a různorodému publiku dneška.

Je Pátek 17. přezna.

Tady Jelenka Kabrhelová a 5.59.

Spravodojský podkást seznam správ.

Mental health triggers and references to colours have been changed as well to avoid controversy altogether.

Eva Kríčová, literární publicistka a redaktorka alarmu. Dobrý den.

Paní Kríčová, literární svět. V posledních týdnech debatu je o rozhodnutí bryckého nakladatele nízek, spisovatele Roalda Dála.

Vypustit s vydání výrazi, které by čtenáři mohli považovat za urážlivé.

Ty názory se liší. Někdo to považuje za krok zprávným směrem, jiní kritikové varují před cenzurou, před narušením svobody slova.

Obecně jak výmečný takový postup je?

No, vlastně není vůbec výmečný a není vůbec nový upravo literárních děl vlastně známe odpočátku moderní literatury. Takže to slovo cenzura, které se v té souvislosti používá, já považuju za úplně zavádějící a vlastně vůbec to nepřiléhá tomu, o co tady dě.

Určitě všichni známe příklady, já nevím třeba na počátcích národních literatur, když se fixovala třeba lidová poezie, pohádky.

Taky procházeli značnými úpravami v dost podobném duchu, že se určitá míra nějaký kultivace, sensitivity do nich vnášela, vyndávali se z toho věci, které na jednou pusu byli přílišli do věvů gárně a tak podobně.

Takže ta praxe je to něco úplně běžného, známe to i z děckých kních, z dospělých kních.

Tady se vlastně stříává nějaká proměna, nějakých kulturních civilizačních nároků, to co považujeme, řekněme za vhodné a tady ještě specificky údětské literatury, což je nějaká oblast, kterou v ním máme ještě daleko, reklabych citlivěji.

A pak je to věc jazyka, stárnutí jazyka.

[Transcript] 5:59 / Máme přepisovat knihy klasických autorů?

Takže proměna nějakých dobových mentalit, postojů, názoru, ale i ta jazyková rovina. Takže úprava literárních děl, řekám odpočátku moderní literatury do dnes, není to nic zvláštního.

My si všechny ty argumenty rozebereme, ale ještě předtím podme vysvětlit, kdo je Roald Dahl a o jakém typu literatury tu je řeč.

Roald Dahl, moje generace, to znamená v lidi 40+, možná jim to ménu není úplně povědomé, protože to ve sni s všechny ty kněhy vyšli až po revoluci, takže my už jsme byli starý na to, ale prostručnou informaci je to autor, který se nadodil v roce 16, zemřel v roce 90, původem nor, ale vyrůstal v Británi, byl stíhacím válečným letcem, poválce potom začel se pokoušet o literaturu, vycházali mu i povídky pro dospěle, ale jeho opravdu globální proslulost.

Je to opravdu autor číslej jedna s rovnatelní stolky, nema s dalšími, tedy timi globálními hvězdami, fantazí z cify literatury nebo dětské literatury.

Je to opravdu takový tenkán on dětské literatury.

Velmi často ty knížky jsou adaptované filmové, největšími studi, práva teď na nějakou pl Netflix, takže to je možná jeden z důvodů, že je to prostě něco s čím se pracuje.

Ani ty adaptace neodpovídají vysky úplně třeba řepněme nějakým drsnějším na tyrelu těch povodních tekstů, ale už jsou v nějakým způsobem přepracované velkými studií.

Děká důvodní z svůj celého.

Vyskávám, bychom bychom vyskával 5 důvodů, když bychom vyskával.

Karlík a to várme na čokoládů, určitě každý slyšel.

Muzyka, Matilda, fantastický pan Líšák a další.

Vy bojíte v fantazí svým výzdemu Mr. Fox.

Máme mít?

Vy bojíte?

Vy bojíte.

A co všechno z těch jeho kníž zmizelo tedy v tom vydální Britském?

Sou to z lediska literárního jazyka, skutečně tak problematické výrazy, na co se kritikové zaměřili.

Já bych ještě tu otázku rozdělila na dvě podotázky, nebo deflexi komentáři toho.

Neviděla jsem texty původní, četla jsem jenom články, ať už zahraniční nebo české.

Takže jsem odkázaná na sýto toho, co se dostalo ve, jaké jsou ty změny.

Přiznám se, že v českých médiích, co jsem se dočetla za ty změny, zdá se mi to neuplně štětně formulované, protože tam jsou třeba příklady,

že nemůže být nikdo tlustý,
že musí být enormní.
Což je slovo, který v Češtině v souvislosti s váhou vůbec nepoužijeme.
To anglické enormes, které tam nahrazuje to původní fet,
tak zpíš, by jsme řekli třeba podsaditý, mohutný místo, třeba špekátý.
Ta expresivita je trochu indé.
Takže potom, když v tom českém publicistickém článku si někdo přečte,
že někdo má být enormní místo obézný nebo tlustý,
tak to opravdu vyvolává takový dojem,
že jde o nějakou umělizaci toho jazyka,
a něco hrozně nepřirozeného násilím vtlačeného do toho textu.
Touto knihou vás bude provázet
August Kdoule,
Hltou a Nenasita,
Fialka Garderoubová,
přebovnice vežvýkání,
gumy,
veruka saltýny,
rzmezledá hrdopíška,
myky, telekuk,
filmy z míty lámku
a konečně
Karlíku Bakit,
správný klok.
Takže to je jeden typ proměn,
ale pak jsou tam další údajně tam plášč,
který má být černý černá barva,
která symbolizuje nějaký šeobecný zlo,
tak se stane už jenom pláštěm
v Karlíku a továrně na čokoládu,
tak ten fiktivní trpasíček,
měli být původně pygmyjového,
takže tam je zase takový kolonijální,
krasistický podtext,
což ano ten rol dál byl dítětem své doby,
ale zároveň řekněme,
že ty texty úplně na tom dle nestojí.
Takže tam prosákla spůjsta
těch perspektiv, které ve své době
nebyli nějakým způsobem spohybněvány,
ale jsme prostě jinde,
jak si to upravit a řekám,
pořád mluvíme o literatuře pro děti,
která by měla být opravdu nějakým způsobem

přístupná a inkluzivní.
Chceme zajistit, aby báječné příběhy
a postavy rohlida dál a rozdávali
radost všem dnešním dětem.
U nových vydání starších dních
není neobvyklé přehodnotit použitý jazyk
a další detaily,
jako obálku nebo rozložení textu na stránkách.
Naší prioritou bylo zachovat dějové linky,
postavy a provokativního ducha originálu.
Proverené úpravy byly malé a pečlivě zvážené.
Na jazykové revizi jsme spolupracovali
s inkluziv mind s družením
prosazujícím inkluzy a přístupnost
v literatuře pro děti.
Tato práce začala v roce 2020
ještě předtím, než dálovská práva
zakoupil Netflix.
To je i jedna z motivací,
kterou zmiňuje nakladatel,
protože se rozhodl ty pasáže
neformulovat nebo nahradit.
A to je větší inkluzivita,
větší přístupnost.
Co všechno víme o motivace
o těch argumentech, proč
ty texty upravovat?
Je to vlastně asi pěstování děckého čtenářství.
Asi největší úpravy tady toho kalibrů
jsou třeba řekněme nějaké skrácené verze textů.
Známe to i třeba z dvojazyčných vydání různých,
že když má někdo ešte nyskou znalost jazyka,
ale už je schopnej číst.
Prvůzivní z přístupňování literárdních textů
je úplně běžné
a vlastně jsou vysíjí s nějakou výchovou
kečtenářství s prohrubováním
nějakých jazykových kompetencij.
Česko je hodně homogení etnické kulturně,
ale to není Británie.
A vy potřebujete v těch školách
a ve všechny prostředích umožnit
všem dětem, všechny etnik,
všechny kulturných spušností

aby měli nějaký přístup
k ty globalní literatůře.
Na druhou stranu
je na místě
zasahovat do toho díla
ve chvíli, kdy ten autory
po smrtě a nemůže se k těm
změnám vyjádřit
přeci jen jde o úpravu
nějakého smyslu vyjádření.
Je to správně?
No prostě se nedán sdělat.
On každý autor na koniec umrře
a v podstatě
ten tlak na nějaké
drobné úpravy, ať už jsou jazykové
opravy smyslu
určité vydání zbytečně
ofenzivních výrazů
takvých urážlivých a podobně.
V podstatě je to důka
z toho, že ta literatura stále žije
textu, který by nám připadali
naprosto šílený, třeba rasystický
v daleko větším jře, než
soutěské knížky roda dál.
Tak ty jsou vesmě zapomenu ty.
My nemáme důvod se k nim vracet a nie je potom upravovat.
Ale je to určitý výraz z toho,
že ty texty jsou žive.
Když jsou jazykové diskuse k těm adaptacím,
proč na jednu v hobitu
jsou nějaké ženské postavy
nebo proč jsou tam na jednu víc černoši
a tak dále dá se to
interpretovat, že jsou to ty peníze
za tím, protože vy chcete si rozšerovat
to publiku, neho zužovat na nějaký
vybraný elitníč tenáře.
Takže se nikdy nevyhnete tomu
u těch textů, které
přetrvávají dekádej, pořád nabírají
na popularitě, pořád jsou nějakým způsobem
inspirativní i pro ty produkce,

pro ty adaptace a tak dále
tak tam prostě se s tím nedá nic dělat.
A není to částečně, ale i
rezygnace na nějaké jiné možnosti
jak se dá, třeba
s knížkami, případně s adaptacemi
pracovat, asi ce
ve smyslu, že se dá, třeba
vysvětlovat, proč to ten autor tak napsal
v jaké době to napsal
z jakého kontextu, tak knížka vznikla
nebylo by to dojisté míry
přínosnější pro pochopení
právě i ze strany toho
publika. No tak ono to nejde
proti ničemu, pro děti a začínající
čtenáře, těžko si dovedu
představit, že by ty kněhy měli
nějaký poznámkový apadár, kde by se
im vysvětlovali třeba koloniální
souvislosti a tak dále to mě připadá,
že by naopak šlo proti tendenci
dělat v tú literatru inkluzivnější
to o čem mluvíte je potom, ale samozřejmě
na místě v literárných
seminářích už třeba klidně prostřed
školáky, samozřejmě vysoko školáky a navíc ešte je nutný říct,
že to, že znikne nějaká, řekněme
sensitive nebo inkluzivní podobá
toho textu a říkám, to co
se ke mě dostalo, bych nepovažoval
ze nějaký úplně zásadní
úpraví, kde bys zmizela třeba nějaká
díhová linka, nebo zmizeli nějaké
postavy kují tom, že jsou nějaké
hudu vodu nevhodné, mluvíme opravdu
o nějakých spíše měmnějších úpravách,
tak tam vlastně pořád jsou
ne i ty jiné verze textu,
pořád máte jiná vydání,
říví a ta literatru je taky živá
a společnost, která
s tímším interaguje, taky živá
a to se všechno proměňuje, takže ta

dynamika prostě nelze se jí vyhnout.
A když tedy
teď kritikové toho rozhodnutí pozměnit,
ty texty varují třeba před
cenzurou, ob stojí ten argument,
že ohrožená svoboda slova
nebo svoboda projevu, byste se toho dotkla
v úvodu, já tu můžu
třeba brytského spisovatele
indického původu Salmana Ruždího
autora Satanských Veršů, který
mluvil o tom, že Rwanda nebyl žádný
Andílek, ale toto je,
přikáruždí, absurdní cenzura.
Ob stojí takové názory?
No, z mého pohledu neob stojí.
Cenzura má samozřejmě
silně negativní konotace
a i my jako
postkomunistická země v ní máme
jako jednoznačně nějaké
omizování svobody projevu.
Není tomu úplně tak.
O cenzurě
řekněme o nějaké sociální
regulaci literatury.
Příklad, já jsem zmínila
zběhr lidové pojezí a její
řekněme úpravu z hrubé
venkovské mentality do nějaké tevzdělanecké
dotémětské.
Tam se chlavně ty seksuální
proticílky v měci a tak dále změnili.
Ale my máme i příklady
z literatury, kdy třeba
za první republiky se cenzurovali
texty, které silně
propagovali nějakou protonacistickou
ideologii, velkoněmectví
nesnášenlivost v Čičechu
nějakým způsobem
motivovali k nějakému násunýmu jednání
a podobně. Takže i takhle
třeba vypadá cenzura.

Jsou nějaké případy z české literární historie, které vás v tom ohledu napadají jako jistá analogie s tím o čem se debatuje dnes? Je to příklad možná trošku z jiného ranku, ale třeba avant-garní texty když se jde na Maria Mayerven přehrada, že to se jako přepisovalo ty texty původně vznikli z takovou avant-garní ambicí literární, ale když vycházali pak v 50. letech že se řeklo, ano je to pokroková autorka, ale my potřebujeme aby ta kultura měla nějakou lidovější podobu byla srozumitelnější. Takže tam třeba probíhali nějaké úpravy. U dětské literatury my známe po revoluci, tady se třeba četlá ta letadelka káně, pohumila říhy a další tam se zase z toho vyndravali nějaké narážky na jednotná zemědělská družstva a podobně. Takže zase tam takový politický konota se z toho mizeli, protože zase by v protoho dětského čtenáře byly nesrozumitelné, nebo komplikované nebo jsou to slova, která zmizela trošku z toho společenského povědomí a po těch 30 letech od revoluce úplně mizí. To jsou další takové příklady. Ono se vlastně změnilo i to, jak se vychovávají. Čekneme, že nějaký hororový, nebo strašidolný prvky to, co může vzbuzovat úzkost i u toho roda dále. Tak to třeba z rívějších dobá hrálo ve výchově děti větší roli fyzické tresty, strašili se

nějakým způsobem
se snímá, řekneme, ti rodiče
nemazlili a to je prostě něco
co v té moderní výchově mizí
a k tomu odpovídajícím způsobem
se mění i ty texty.

Ale zase pořád mějme na paměti, že pořád jsou dostupné
všechny varianty těch textů. To
není, že by bylo něco zakázane,
že by se nějaké liby prohybyti,
někde schovávali, pálili a tak dále.
Je to spíše na růstá variabilita
těch textů a řekneme nějaké
různé jich úrovně.

Napadlo mě a já jsem se s tím setkala
před nějakými roky, když jsem učila
a to upozornějou na střední škole,
takže to už byly té měř mladí
dospělí běžně v Čertbiek
maturitě se třeba objevovat
Robinson Crusoe.

Samozřejmě od Daniela Defoe,
ale všichni, úplně všichni
ty studenti točetli od toho plevy.
Tu českou převiprávenou verzi,
která s tím originálem
se jako dost zásadně liší.

A nevím, že by se tohle problematizovalo
nebo že by se tohle byla tady
ta kulturní panika. Tak jsem se
ještě spoměla káusa před pár lety,
měmže jedna romská iniciativa
vyzívávala k úpravě
Míkešové ozefalady,
kde se jim ne líbilo,
že Míkeš je ukraden cikány.

Ach, ano. Když už se Míkešový zdálo,
že konečně našel přístřeší
a vlídné slovo, stala se strašná věc.
Než se nadál
přehodil mu kdo si přez hlavu pytel
a šub s ním dovozu.

Je to zase něco, co potom
velice snadno v té komunitě

těch třít, v mezi těmi
dětmi studenty, na co strašně
často potom naskakují, ty stereotypy,
které ty děti znají z nějakých
rasystických nebo nenávisných
průpovědek.
To zbytečně podněcuje
prohlubujete stereotypy, kdyby tam byli tu láci,
myslím, že by to vůbec nevadilo.
Ale pak se zase i jiná část,
kterou mu tomu vysmále,
že to je nesmysl banality a tak dále.
Takže, ano. Když si vezmeme,
že drtivou věčnou literatury
literárního odkazu, zvláště
u těch mrtvých autorů, o kterých
se často teď bavíme,
když ho etnika byloši, měli
nějaký kulturní kapital,
takže vstoupili do literatury.
Neská
ta společnost, která
tu literaturu konzumuje, nebo
čte, nebo je součástí
tý recepce, tak je daleko širší,
různorodější.
A ta demokracie je prostě taková,
tají kvalita je tak hluboká,
nebo tak širodná tu šeksi,
kdo přebere. Je taková,
jak se v ní cítí i ti nejslapší,
růzkostné děti,
nebo děti s menší,
nebo děti třeba s různými
traumatizválečných konfliktůjo.
Takže pokud budou mít k dispozici
řekněme nějakou senzitivní
verzi těch literárních textů,
které jsou takové ještě
masově globálně sdílené, tak
myslím, že to není opravdu nic
proti ničemu a mluvit o censurě.
Myslím, opravdu vychází spíše
tý literární praxe a historie.

No, ono se
tou debatou prolíná ještě
jedná roviná.
A teď jste na ní narazila tím,
že ti autori v minulosti
třeba mohli reprezentovat
jenom jednou dozdho homogení skupinů,
že navíc to bylo dané
nějakým dobovým kontextem.
V tomhle případě Rolda dala
připomínají kritikové jeho otevřené
antisemitismus i další názory,
které jsou nepřiatelné z dnešního hlediska.
Ta roviná, o které jsem mluvila,
je ten viečný spory,
jestli nahlížet na dílo
skrže autorovy názory
a nebo jestli na něj nahlížet tak,
že stojí samo osobi.
Kde jsme v téhle debatě,
jak se na to díváte vy?
Řekne ve mezi intelektuálně
je ten, že autor a dílo
jsou dvě z celá odlišné věci
vychází to s nějakého trošku formalistního
přístupu strukturalizmu,
který to dílo v ní má jako nějaký
znakový systém, uzavřený od okolního světa.
Já se domnívám,
že je to daleko komplikovanější
a že nebude to úplně
uspokojívá univerzální odpověď,
ale že to je opravdu případ od případu.
Když budeme mluvit, třeba o populární
literatuře globalní
mauglí Rudiard Kipling
jeho poezie opěvovala
kolonializmus, nadřazenost
býlýho člověka nad etniky
kolonizovanými Bryty a tak dále
je to důvod, proč bysme neměli
na mauglího dokina, nebo
proč bysme neměli to číst?
Tam asi ne, tam prostě ta ideologie

omezená toho autora
neprosáklá, řekněme
do toho literárního díla.
Myslím si, že to je i případ
ráda dálá, že nějaký otevřený antisemitismus
tam taky nejdeme.

Ale pak si myslím, že jsou autoři, kdy prostě
taková, ať už teda řekněme
nějaká etnická, národovecka
nadřazenost, nebo nějaké formy
na silými sogyny je
se do toho dostávají
daleko bezprostřední
a je vlastně daleko komplikovanější
říct, že by ten text
a autor spolu vůbec nesouviseli.

Příklad od příkladu.

Máte texty, které jsou psané, řekněme
s tím záměrem, aby
šířili nějakou ideologii, nebo nějaký
hodnotový systém, který je třeba
překonaný, nebo se ukázal
opravdu tragický v dějinách
a pak jsou prostě texty, které opravdu
znikají jako nějaká hra z fantazí.
To by se asi týkalo hlavně
té literatury pro děti, ale také neuplenuťně.

Zmíněné leta, dalkokáně
asi myslí družství
a družstvní vajíčka a tak dál.

Takže záleží no.

A s těmi texty, které
vznikali v nějakém dobovém
kontextu a
třeba v systému, který se ukázal být
překonaný, nespravedlivý, nebo
třeba dokonce genocidní, jak s nimi dnes
zacházet, máme na to už
odpověď, jak lépe pracovat
s tím, aby případně i dnešní čtenář
chápal, z čeho
to dílo vychází. A nekonzumoval
ho vlastně nekriticky.
Mě se trošku zdá, že

pro dospělé čtenáře tam
vlastně, pokud se nejedná
opravdu nějakého explicitně
proti ústavní nebo
proti lidskoprávní texty
na který by se teda potom
vztahoval zákonej zákaz, tak potom
si myslím, že oni ty texty
jsou obsouzeny k nějakému
zapomění čtenářskému. On je
prostě ze stárnou.
Teď mám navise třeba texty Milana
Kunder, které řekněme pro
padesátníky nebo starší generaci,
ale třeba i pro mnohé mlačí žodické
to nějaké z obecnění. Tak pořád budou
představovat vrchol české
postmoderní prozi
nebo pozdě modernistické prozi
herzvy pravěj s svým atak.
Ale pro mlačí generaci
která vnímá vstahy
mezi muži, ženami a dalšími
gendry, zase trošku jako
subtilní komplikování, tak ten Kunder
může být velmi seksistický
když používou to
publicistické, boomerský a tak dále.
A ty texty prostě budou
se stráce ze vzřetle. Už se bude
mít čístřeba, nevím,
se Lyrúny a jiní autoři mlačí,
které budou více
odpovídat vidění světa, tématí generace
nebo spolu utváředho
než prostě autoři, který nějakým
způsobem v tomto smyslu zastarávají.
To je prostě nějaká
intelektuální nezpravedlnost
nebo proces, který v té literaturě běží.
Takže jako není nutný to
nějak úměle zakazovat.
Ale tím čtenářský zájem se jako
přesunne někam jinám. Ešte mě napadá

menej knížka nějakým způsobem ideologicky
nenávisná,
ale v českém prostředí
velmi populární broučci
anakarafiáta, že jo.

Plamen vyšlehl, zaním se valil kouš
a brouče křičí a křičí
a leze ze stříšky dolů.

A oni mají velmi
silný právě takový ten moment
toho zastrašování, tam prostě
všichni, já vím, kotětka
uhlří broučci zmrznou,
neposlechněš, přijde krutej
fatální trest.

Jo, je to opravdu,
co jsem mluvala o tom, jak vychováváme
děti, o jak se to mění, jak už
mizí takové to dohlížet a tresta,
ta převýstnost, ty tvrdy vychovní
nástravé mizí jste společnosti.

A třeba je zajímavé, že když uděláte
to, co si lidi myslí o fyzických
trestech dětí, tak které se skoro všichni
pochvalují, jak dostali pár facet,
jako děti a jak to bylo skvělé,
a čtou se ty broučci ani komu to nepride
zvláštní, že ty fatální tresty
ataková ta krútost a přísnost
tejto světa je nějakým způsobem
jako romantizovaná, nebo nahřížená
jako na nějakým starý, podstivý svět
takový tvrdý.

Ale vidíme, jak třeba ta Britána je úplně
jinde a jak řeší daleko, je měj
a inkluzivněj ty věci. Je to trošku to poskomunistické děti,
že my se děsíme té cenzury a zároveň
si romantizujeme řekněme nějaký starý
dřevní svět, který byl ešte plný
násilí a řekněme nějaké
nespravedlnosti, kterou často považujeme
za přirozenou, což je úplně absurdní.
Zároveň i třeba v tom angloslaském
světě se objevují

proti argumenty, asif
se, že i ta temná
díla dětské literatury, třeba
pohádky Bratří Grimmů, že přeci jenom mohou děti,
které dnes už nejsou takovým věcem
chvála Bohu vystaveny, že je mohou
přeci jenom seznámit s tím, že
špatné věci se dějí a vybavit je
nějakou chci schopností
rozeznávat ty temné stránky a to,
jak se s ním jdá zacházet,
myslíte, že to obstojí takový argument?
Pokud někdo chce číst,
jak si tu s serovější podobu,
autentičnější dobo věd,
jakýchkoliv děl, tak pořád má to možnost.
Já bych si taky asi
nevybírala nějakou
senzitivnější úpravu.
Taky bych nezajímal ten text
v té podobě, jak si bliší
poslední ruce autora, jak se říká.
Ale je ten výběr
a to si myslím, že je důležité.
To neznamena, že by jsme chtěli dětému
náhlávat nějakým způsobem idealizovat
v ten svět. Ale je to určeno
opravdu spíš proti čtenářek,
který jsou nějakým způsobem
přecitlivější a já myslím,
jako máme velký problém vůbec
udržovat čtenářství
jako nějakou kultivační
a intelektuální aktivitu
u děti. Oto čtení hrozně naráží
konkurují tomu daleko návykovější
agresivnější věci,
že audio výzda všeho druhu a tak dále.
Takže pokud máme
nějaký čtenářek, který
třeba bráni nějaká
přecitlivějost nebo úzkostnost
a to si zase řekněme, to je další věc.
Těch dětí, které nějakým způsobem

jsou poznamenány a čiž jsou
lockdowny, ty korony, ale
obecně v západním světě
žívají psychofarmaka, nějaké leky na úzkost.
Těch je obrovský množství
jejich obrovský nárůst.
Takže si myslím, že ono na to trošku odpovídá
i ta snaha nějakým způsobem
varovat před zbytečně
traumatizující militarádními texty.
Nám dospěl jim tomu, že někdy připadat
jako moc, jako komické
a že ten svět skresluje
a literatura se skresluje.
Ale já si myslím, že to je nějakým způsobem
vstrícny krok k tomu
jak rozšiřovat
čtenávtví a jak si udržovat
tu literární kulturu, čtenávtvskou kulturu
v té nejšerší inkluzy.
Možná těch
čtenářů je málo potom takových,
který to ocení, ale řekněme,
že i ti za to stojí
za nějaký takový pokus
jim zpřístupnit texty, který by se
jednak obávaly třeba.
Eva Kvíčova, literární publicistka,
redaktorka Alarmu, děkujeme.
Taky děkuju za pozvání
a s chledonou.
A to je vše
zpátečního vydání podkástu
559.
Nezapomeňte, že jsme tu pro vás i o víkendu.
Ke všem našim epizodám se můžete
kdy koli vrátit,
kdy na seznám zprávách
v podkástových aplikacích samozřejmě
i na platformě podkásty.cz
Pokud pro nás máte nějaký tip
zprávu, komentář,
píšte nám naše adresa je za minuto 6
zavináč sz.cz

[Transcript] 5:59 / Máme přepisovat knihy klasických autorů?

najdete nás i na sociální sítích
Instagram a Twitter
a pokud nás posloucháte rádi
šihřte o nás slovodál, řekněte o nás
přátoru a známím.

Děkujeme.

To byla Lenka Kabrhalová.

Těším se v poděli.